

<<<

BARCELONEJANT

NATÀLIA
Farré

túnel situat al número 56 del carrer de Roger de Llúria i, a més, amb un vigilant. Així no es perden nens, el terror de qualsevol monitor. Total, que amb inusitada celeritat, l'Ajuntament de Barcelona ha trobat ara la solució que no se li va acudir divedres. Hi haurà platja, amb la seva sorra per a cubs i pales, com ha estat sempre norma, però amb condicions.

En primer lloc, es reduirà l'aforament. L'any passat, a partir de les 375 entrades venudes no hi accedia ningú més. Aquest estiu el límit seran 200 les places disponibles. Els dilluns, l'equipament quedarà fora de servei. I de dimarts a diumenge, obrirà les seves portes, però les tancarà mitja hora abans del que és habitual, a les vuit de la tarda, amb el sol encara brillant, cert, però val més això que res. La sort afegida d'aquesta solució d'emergència és que en vista que, com es va anunciar, l'espai aquest any no

Tancar la platja del primer interior d'illa obert al públic seria un trist precedent

anava a obrir les portes, molts casals ja havien buscado alternatives. Cau, doncs, el risc que l'aguila dels sonòmetres entri a la zona vermella.

L'ANTECEDENT OBLIDAT // Colau, segons com es miri, evitarà una vergonya similar a la que a finals dels 90 va estar a punt de patir Joan Clos, també per no sospesar bé que aquesta és una ciutat desagraïda amb els nens i que cal actuar amb tacte per no agreujar aquesta situació. Llavors, el problema va sorgir a la plaça de Sant Felip Neri. Allà hi va obrir les portes un hotel. Aquest tipus d'inversions es rebien com un manà. Tot pel turista. Els clients van protestar a recepció perquè una escola propera utilitzava la plaça com a pati d'esbarjo i la direcció de l'establiment, apellant a la inversió que havia realitzat, va demanar al consistori que fes fora les criatures.

Va estar a punt de passar. La bombeta del sentit comú només es va encendre en algun despatx de la plaça de Sant Jaume a l'últim minut. El curiós del cas és que el mateix equip de govern que ara ha estat a punt de deixar sense platja urbana els nens de l'Eixample va prendre a Sant Felip Neri l'any passat una mesura en el sentit contrari. Alhora del pati, es tanca perquè els turistes no pertorbin la sagrada hora de l'esbarjo dels nens barcelonins. =

Un tros de Barcelona a Venècia

FLORES & PRATS

Divuit metres de llarg per sis d'alt. Un tros de la Sala Beckett. Això és el que han portat Ricardo Flores i Eva Prats a la Biennal d'Arquitectura de Venècia. La cita per exzellència de l'escaire i el cartabó. A l'exposició internacional no hi va qualsevol. Requereix una invitació, la del comissariat de la mostra. Aquest any, en mans de dues dones: Yvonne Farrell i Shelley McNamara. Flores & Prats, estudi ubicat al molt barceloní carrer de Trafalgar, van ser cridats al convit i van arribar amb un tros de la ciutat sota el braç. Literalment. La reproducció és a escala real. I van arribar, també, amb la llarga història que s'amaga darrere del que abans de ser la Sala Beckett va ser la cooperativa obrera Pau i Justícia, i el teatre Fantasio. D'eu n'hi do. Arqueologia contemporània. De pedra i de memòria. I una rehabilitació gairebé artesanal de l'espai per exhibir.

La instal·lació és espectacular. Crida l'atenció per la seva mida i els seus elements ornamentals: llanterna, rosetons de pedra i mosaic hidràulic. També la seva llum. «La Sala Beckett té una claraboia al centre de l'edifici que deixa entrar la llum natural. La claraboia l'hem reconstruït aquí. És un fragment de Barcelona il·luminat amb la llum de Venècia». Paraula d'arquitecte. La reflexió, a més, recull la seva artesanal i cuidada manera de treballar. Tot pensat. Tot estudiat. Tot justificat.

Quan van entrar per primera vegada a l'edifici, construït a començaments del segle XX i amb 30 anys d'abandonament sobre les espalles, ho van tenir clar: «Al sostre hi havia un forat pel qual es filtrava el sol, un llamp directe al vell escenari. No ho vam veure com una amenaça sinó com un senyal d'optimisme, d'un futur nou», afirmen. Així que van aixecar una claraboia. I allà està. A Barcelona i a Venècia. Es pot contemplar a les dues ciutats però fer-ho aquí té el valor afegit de poder disfrutar, també, del teatre. Ara: *Es morza amb mi*, d'Iván Morales, a la cartellera.

Palimpsest de pedres

El sostre de l'antic edifici deixava anar llum natural, sí, però abans el cel ras va deixar anar rosetons de pedra. Els mateixos que decoren la paret de la claraboia aquí i allà. Estaven tirats a terra i Flores i Prats van optar per donar-los una nova vida. Als rosetons i a tot els elements decoratius i arquitectònics que van trobar: portes, finestres, baranes, terres... Van fer un inventari exhaustiu de cada peça amb el seu dibuix i la seva maqueta. En van realitzar



► La claraboia de la Sala Beckett reconstruïda a escala real a la Biennal d'Arquitectura de Venècia.

més de 200; cada element amb possibilitats de recuperació va tenir la seva rèplica a petita escala. Les peces originals es van resituar durant la rehabilitació de l'edifici i les maquetes s'exposen al backstage de la instal·lació veneciana que, com no podia ser de cap altra manera, té escenografia de teatre. És la primera vegada que les dues-centes obres surten en grup de l'estudi de Trafalgar. Darrere de l'escenari il·lueix això, l'arqueologia que amaga la recuperació de l'espai del Poblenou. Un local amb massa història com per destruir-la. Així que els arquitectes van optar per conservar la memòria de l'edifici que és la memòria de tot el que van passar per allà. Res no els hi obligava. Cap llei no protegia la construcció, però Flores i Prats van decidir mantenir-la amb totes les seves capes de vida i afegir-n'hi una de nova. Palimpsest de pedres.

L'abans i el després de l'edifici s'explica a l'exposició, de manera que el públic, internacional, de la Bi-

Eva Prats i Ricardo Flores aixequen a la ciutat italiana una part de la Sala Beckett

La claraboia de l'edifici brilla a escala real a l'exposició de la Biennal d'Arquitectura

La instal·lació explica la història del local que abans de teatre va ser una cooperativa obrera

enal no només disfruta amb l'obra de Flores & Prats sinó que aprèn sobre la història del Poblenou. Descobreixen la importància que va tenir el cooperativisme al barri. Una dada: entre 1870 i 1939 hi van haver fins a una vintena de cooperatives. Pau i Justícia va ser de les més llargues i emblemàtiques. Va néixer entre 1895 i 1897 amb una de les consignes més esgrimesides pel moviment obrer per nom. Es va legalitzar el 1905, i el 1924 els associats van aixecar amb les seves pròpies mans l'edifici durant els diumenges i les festes de guardar. Va tancar als 80. I va arribar l'abandonament fins a la necessitat d'un nou local per a la Sala Beckett, i l'encert de Flores & Prats va donar una nova oportunitat a l'edifici.

Tot això s'aprèn a Venècia, mentre un pot llegir una còpia manuscrita del dramaturg Samuel Beckett autoritzant José Sanchis Sinisterra, creador de la sala de teatre, a utilitzar el seu nom. =

<<<

BARCELONEANDO

NATÀLIA
Farré

de entrada, a través de un túnel situado en el número 56 de la calle de Roger de Llúria, y, además, con un vigilante. Así no se pierden niños, el terror de todo monitor. Total, que con inusitada celebridad, el Ayuntamiento de Barcelona ha encontrado ahora la solución que no se le ocurrió el viernes. Habrá playa, con su arena para cubos y palas, como ha sido siempre norma, pero con condiciones.

En primer lugar, se reducirá el aforo. El año pasado, a partir de las 375 entradas vendidas no accedía nadie más. Este verano el límite serán 200 las plazas disponibles. Los lunes, el equipamiento permanecerá fuera de servicio. Y de martes a domingo, abrirá sus puertas, pero las cerrará media hora antes de lo habitual, a las ocho de la tarde, con el sol aún en alto, cierto, pero algo es algo. La suerte añadida de esta solución de emergencia es que a la vista de que, como se anunció, el espacio

Cerrar la playa del primer interior de 'illa' abierto al público sería un triste precedente

este año no iba a abrir sus puertas, muchos *casals* habían buscado ya alternativas. Cae, pues, el riesgo de que la aguja de los sonómetros entre en la zona roja.

EL ANTECEDENTE OLVIDADO // Colau, según se mire, evitará un bochorno similar al que a finales de los 90 estuvo a punto de sufrir Joan Clos, también por no sospechar bien que esta es una ciudad desgradecida con los niños y que hay que andar con tiento para no agravar esa situación. Entonces, el problema surgió en la plaza de Sant Felip Neri. Abrió allí sus puertas un hotel. Este tipo de inversiones se recibían como un maná. Todo por el turista. Los clientes protestaron en recepción porque la plaza la utilizaba como patio de recreo una escuela cercana y la dirección del establecimiento, apelando a la inversión que había realizado, pidió al consistorio que echara a los crios.

A punto estuvo de suceder. La bombilla del sentido común solo se encendió en algún despacho de la plaza de Sant Jaume en el último minuto. Lo curioso del caso es que el mismo equipo de gobierno que ahora ha estado a punto de dejar sin playa urbana a los niños del Eixample tomó en Sant Felip Neri el año pasado una medida en el sentido contrario. A la hora del patio, se valla para que los turistas no perturben la sagrada hora del recreo de los niños barceloneses. =

Un pedazo de Barcelona en Venecia

Dieciocho metros de largo por seis de alto. Un trozo de la Sala Beckett. Esto es lo que han llevado Ricardo Flores y Eva Prats a la Bienal de Arquitectura de Venecia. La cita por excelencia de la escuadra y el cartabón. A la exposición internacional no va cualquiera. Requiere invitación, la del comisariado de la muestra. Este año, en manos de dos mujeres: Yvonne Farrell y Shelley McNamara. Flores & Prats, estudio ubicado en la muy barcelonesa calle de Trafalgar, fueron llamados al convite y llegaron con un pedazo de la ciudad bajo el brazo. Literalmente. La reproducción es a escala real. Y llegaron, también, con la larga historia que se esconde detrás de lo que antes de ser Sala Beckett fue cooperativa obrera Pau i Justicia, y teatro Fantasio. Ahí es nada. Arqueología contemporánea. De piedra y de memoria. Y una rehabilitación casi artesanal del espacio para exhibir.

La instalación es espectacular. Llama la atención por su tamaño y sus elementos ornamentales: linterna, rosetones de piedra y mosaico hidráulico. También su luz. «La Sala Beckett tiene un lucernario en el centro del edificio que deja entrar luz natural. El lucernario lo hemos reconstruido aquí. Es un fragmento de Barcelona iluminado con la luz de Venecia». Palabra de arquitecto. La reflexión, además, recoge su artesanal y cuidada manera de trabajar. Todo pensado. Todo estudiado. Todo justificado.

Cuando entraron por primera vez en el edificio, construido a principios del siglo XX y con 30 años de abandono a sus espaldas, lo tuvieron claro: «En el techo había un agujero por el que se filtraba el sol, un rayo directo al viejo escenario. No lo vimos como una amenaza sino como una señal de optimismo, de un futuro nuevo», afirman. Así que levantaron un lucernario. Y ahí está. En Barcelona y en Venecia. Se puede contemplar en ambas ciudades pero hacerlo aquí tiene el valor añadido de poder disfrutar, también, del teatro. Ahora: *Esmorza amb mi*, de Iván Morales, en cartel.

Palimpsesto de piedras

El techo del antiguo edificio soltaba luz natural, sí, pero antes el cielo rasó soltó rosetones de piedra. Los mismos que decoran la pared del lucernario aquí y allí. Estaban tirados en el suelo y Flores y Prats optaron por darles una nueva vida. A los rosetones y a todo los elementos decorativos y arquitectónicos que encontraron: puertas, ventanas, barandillas, suelos... Hicieron un inventario exhaustivo de cada pieza con su dibujo



► El lucernario de la Sala Beckett reconstruido a escala real en la Bienal de Arquitectura de Venecia.

y maqueta. Realizaron más de doscientas, cada elemento con posibilidades de recuperación tuvo su réplica a pequeña escala. Las piezas originales se reubicaron en la rehabilitación del edificio y las maquetas se exponen en el backstage de la instalación veneciana que, como no podía ser de otra manera, tiene escenografía de teatro. Es la primera vez que las doscientas obras salen en grupo del estudio de Trafalgar.

Detrás del escenario luce eso, la arqueología que esconde la recuperación del espacio del Poblenou. Un local con demasiada historia para destruir. Así que los arquitectos optaron por conservar la memoria del edificio que es la memoria de todos lo que pasaron por ahí. Nada les obligaba a ello. Ninguna ley protegía la construcción, pero Flores y Prats decidieron mantenerla con todas sus capas de vida y añadirle una nueva. Palimpsesto de piedras.

El antes y el después del edificio se explica en la exposición, de mane-

Eva Prats y Ricardo Flores levantan en la ciudad italiana una parte de la Sala Beckett

El lucernario del edificio brilla a escala real en la exposición de la Bienal de Arquitectura

La instalación explica la historia del local que antes de ser un teatro fue cooperativa obrera

ra que el público, internacional, de la Bienal no solo disfruta con la obra de Flores & Prats sino que aprende sobre la historia del Poblenou. Descubren la importancia que tuvo el cooperativismo en el barrio. Un dato: entre 1870 y 1939 hubieron hasta una veintena de cooperativas. Pau i Justicia fue de las más longevas y emblemáticas. Nació entre 1895 y 1897 con una de las consignas más esgrimidas por el movimiento obrero por nombre. Se legalizó en 1905, y en 1924 los asociados levantaron con sus propias manos el edificio durante los domingos y fiestas de guardar. Cerró en los 80. Y llegó el abandono hasta que la necesidad de un nuevo local para la Sala Beckett y el acierto de Flores & Prats dio una nueva oportunidad al edificio.

Todo esto se aprende en Venecia, al tiempo que uno puede leer una copia manuscrita del dramaturgo Samuel Beckett autorizando a José Sanchis Sinisterra, creador de la sala de teatro, a utilizar su nombre. =